

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος EDUB-120	Τίτλος Μαθήματος Θεωρία της Γλώσσας	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 5
Προαπαιτούμενα Κανένα	Τμήμα Τμήμα Παιδαγωγικών Σπουδών	Εξάμηνο Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος Υποχρεωτικό	Γνωστικό Πεδίο Γλώσσα	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών 1 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Καθ. Αλέξιος Πέτρου	Έτος Σπουδών 1 ^ο
Τρόπος Διδασκαλίας Δια Ζώσης	Πρακτική Άσκηση N/A	Συναπαιτούμενα Κανένα

Στόχοι Μαθήματος:

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι ο/η φοιτητής/ήτρια:

- Να αναγνωρίσει το αντικείμενο της γλωσσικής επιστήμης.
- Να αναφέρει τις βασικές αρχές και να έρθει σε επαφή με τα βασικά ζητήματα της Θεωρητικής Γλωσσολογίας.
- Να κατανοήσει την αξία της γλώσσας ως μέσου επικοινωνίας και να μπορεί να εξηγήσει τις διαστάσεις της δομής των γλωσσικών συστημάτων.
- Να εξηγή τον τρόπο της οργάνωσης και λειτουργίας των γλωσσικών σημείων.
- Να έρθει σε επαφή με τον διεπιστημονικό κλάδο της Ψυχογλωσσολογίας.
- Να αντιληφθεί τον τρόπο με τον οποίο η φιλοσοφία προσεγγίζει τη γλώσσα.
- Να αναγνωρίσει τις βασικές αρχές της επιστήμης της Κοινωνιογλωσσολογίας και να μπορεί να συζητά ζητήματα που αφορούν στη γλώσσα και την εκπαιδευτική πολιτική (πολυπολιτισμική και διαπολιτισμική προσέγγιση).
- Να έρθει σε επαφή με τη Φιλοσοφία της Γλώσσας και τη Σημειολογία.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/ήτριες θα είναι σε θέση να:

1. Γνωρίζουν τις θεμελιώδεις έννοιες της Θεωρίας της Γλώσσας και τις αρχές της νεότερης γλωσσολογίας.
2. Γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των γλωσσών και τις ιδιότητες των γλωσσικών σημείων.

3. Κατανοούν την έννοια του «συστήματος» και να γνωρίσουν τους παράγοντες λειτουργίας της γλωσσικής επικοινωνίας.
4. Συζητούν το ερώτημα της καταγωγής του ενάρθρου λόγου, αλλά και την πορεία μετάβασης από τον άναρθρο λόγο στον ενάρθρο.
5. Κατανοούν το σκεπτικό εκείνων που λένε ότι η γλώσσα προσδιορίζεται από το κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον (κριτικός και κοινωνικός γραμματισμός).

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- Η γλωσσική επιστήμη: η γλωσσολογία, η ψυχολinguιστική και η κοινωνιογλωσσολογία.
- Θεωρητική Γλωσσολογία: Τα επίπεδα της γλωσσολογικής ανάλυσης.
- Η γλωσσική επικοινωνία και τα γλωσσικά συστήματα.
- Η θεωρία του γλωσσικού σημείου – Σημειολογία της γλώσσας.
- Το ερώτημα για την καταγωγή του ενάρθρου λόγου.
- Τι είναι η ψυχολinguιστική; Ο παιδικός λόγος και η απαρχή της μελέτης της παιδικής γλώσσας.
- Φιλοσοφία της Γλώσσας, Freire και Κριτικός Γραμματισμός.

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διάλεξη, Σεμινάριο, Ατομική καθοδήγηση, Συζήτηση.

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Γραπτή εργασία, γραπτή εξέταση, συμμετοχή, συνεχής αξιολόγηση.

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
<i>100 βασικές έννοιες για τη γλωσσολογία.</i>	Γαβριηλίδου, Ζ., Μητσιάκη, Μ. & Φλιατούρας, Α.	Αθήνα: Gutenberg.	2021	
<i>Θεωρητική Γλωσσολογία.</i>	Μπαμπινιώτης, Γ.	Αθήνα: Ιδιωτική Έκδοση.	1998	

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
<i>Το εικονογραφημένο βιβλίο στην προσχολική εκπαίδευση.</i>	Γιαννικοπούλου, Α.	Αθήνα: εκδ. Πατάκης.	2015	
<i>Θέματα κοινωνικής και θεωρητικής γλωσσολογίας: συμβολή σε μια θεωρία της γλωσσικής πράξης.</i>	Francois-Geiger, D.	Αθήνα: εκδ. Νεφέλη	1991	
<i>Κοινωνιογλωσσολογία.</i>	Γούτσος, Δ. & Μπέλλα, Σ. (επ.)	Αθήνα: Gutenberg	2022	
<i>Γλώσσα και Κοινωνία.</i>	Κωστούλα - Μακράκη, Ν.	Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο	2001	
<i>Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία</i>	Lyons, J.	Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο	2002	
<i>Γλώσσα και Ομιλία, Σ. Βοσνιάδου (επ.).</i>	Miller G.	Αθήνα: εκδ. Gutenberg.	1995	
<i>Κλειδιά για τη γλωσσολογία.</i>	Mounin, G.	Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.	1994	
<i>Ν(ο)ήματα και γλωσσικοί κόμπιοι.</i>	Πέτρου, Α. & Ζεμπύλας, Μ.	Βάνιας.	2007	
<i>Ψυχολογία της Γλώσσας.</i>	Πήτα, Ρ.	Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.	1998	
<i>Γλώσσα, Επικοινωνία και Γλωσσική Εκπαίδευση.</i>	Τοκατλίδου, Β.	Αθήνα: εκδ. Πατάκη.	2004	

Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία.	Φιλιππάκη-Warburton, E.	Αθήνα: εκδ. Νεφέλη.	1992	
Η Φιλοσοφία της Γλώσσας, μτφρ. Θ. Τραμπούλης.	Αιγίου, S.	Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο.	2005	
Πρακτικές Γραμματισμού.	Baynham, M.	Αθήνα: εκδ. Μεταίχμιο.	2000	
Η κοινωνική δόμηση του γραμματισμού.	Cook-Gumperz, J. κ.ά.	Αθήνα: εκδ. Επίκεντρο.	2009	
Η αγωγή του καταπιεζόμενου, μτφρ. Γ. Κρητικός.	Freire, P.	Αθήνα: εκδ. Ράππα.	1977	
The Importance of the Act of Reading,	Freire, P.	<i>Journal of Education</i> , 165, σσ.5-11.	1983	
Ο γραμματισμός και ο μύθος του γραμματισμού: από τον Πλάτωνα στον Freire, στο Α. Χαραλαμπίδης, (επ.), <i>Γραμματισμός, κοινωνία και εκπαίδευση</i> . Νεοελληνικών Σπουδών, σσ.15-54.	Gee, J. P.	Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα	2006	
Ν(ο)ήματα και γλωσσικοί κόμποι.	Πέτρου, Α. & Ζεμπύλας, Μ. (επ.)	Θεσσαλονίκη: εκδ. Βάνιας. 16, σσ.114-130.	2007	
<p>Χατζηλουκά-Μαυρή, Ε. (2010). Από την επικοινωνιακή-κειμενοκεντρική προσέγγιση στην παιδαγωγική του κριτικού γραμματισμού (ή η διδασκαλία του γραπτού λόγου στο δημοτικό σχολείο σήμερα): Η περίπτωση της Κύπρου. <i>Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων</i>. http://www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos16/114-130.pdf</p>				